

8 Ljuddämpade borrhigar

Borning hör tillsammans med skutknackningen till de verksamheter i en tåkt som stör närboende mest. Det är också ett arbetsmiljöproblem i tåkten och kan vara ett hinder när tåkttillståndet ska förnyas.

Men det finns etablerade tekniker för att dämpa bullret som uppstår vid borring. Dessa ljuddämparkit reducerar bullret utan att påverka kapaciteten. De ljuddämparkit som finns på marknaden minskar bullret med mellan tio och tolv decibel.

Ljuddämpade borrhigar kan medverka till att det går att borra på platser, där det annars varit svårt att få tillstånd att bedriva verksamhet. De kan också göra att det går att borra på tider när det tidigare inte gått att få tillstånd och att det går att hålla en högre produktion över tid.

Ljuddämpare har fördelar och nackdelar

Kraven på bullerdämpning tenderar att öka. I vissa situationer är det motiverat. Men det finns också en tendens att myndigheterna kräver ljuddämpning där det egentligen inte är motiverat och där det bara driver upp kostnaderna för producenten, eftersom både maskiner och underhåll är dyrare.

Därför är det viktigt att föra en dialog med myndigheterna om när ljuddämpning är befogat. Det är inte bra om ljuddämpade borrhigar skrivs in av slentrian i tåktvillkoren. I slutändan blir det samhället som får betala merkostnaden för kostnadsdrivande krav och villkor.

Det är ingen större skillnad i produktiviteten mellan odämpade och dämpade borrhigar. Men det finns nackdelar med ljuddämpade borrhigar som gör att det blir en avvägningsfråga i varje enskilt fall om det är lämpligt att använda en dämpad rigg eller inte.

En ljuddämpad rigg är mer komplex och det finns flera komponenter som går sönder. Själva dämpningsutrustningen kan skymma sikten för föraren, vilket kan leda till att exempelvis hydraulslangar slits av på grund av att föraren inte ser att de har hamnat i kläm. Om detta händer så kan det läcka mycket olja innan problemet upptäcks, vilket innebär att dämparen både kan skapa och förvärra miljöproblem.

Små oljeläckage kan göra att det fastnar mycket damm och smuts inne i dämpningsutrustningen vilket gör att tyngdpunkten för borrhigen påverkas på ett sätt som gör den mindre säker att köra.

Att dämpningsutrustningen kan skymma sikten för föraren innebär också en liten säkerhetsrisk, eftersom det blir svårare att hålla uppsikt runt maskinen.

Vissa av dessa problem borde leverantörerna på sikt kunna minska. Siktproblem skulle gå att åtgärda med kameror. Därför kan det som borrentreprenör vara bra att ställa frågor och påpeka brister.

Sandvik och Epiroc säljer ljuddämpade borrhigar. Priset är 3-4 procent högre än för odämpade rigger. Bullret minskar med 10-12 dB(A), vilket innebär att det högfrekventa bullret mer än halveras.

Ljuddämparen är effektiv på korta avstånd, medan **på längre avstånd är det lågfrekvent buller som hörs och där spelar ljuddämparen en ytterst liten roll.** Dämpningen avtar med avståndet.

(Micke & Micke kollar)